

प्रश्रितं राममनोनुकूलं यथा तथा रामं प्रत्युवाच ॥ ९२ ॥ त्यक्तो धर्मो ब्रतं च येन तं अनृतमनृतवादिनं ॥ ९३ ॥ गुरुगौरवात्पूज्योऽपि उक्तदोषान्मत्तः पूजां नार्हते नार्हति ॥ ९४ ॥ हेराम सर्वमनुजाः पूर्वं भ्रातुरसंस्कारश्रवणान्मनूषं स इति वक्ष्यन्ति ॥ पश्चात्तस्या गुणान् श्रुत्वा पुनः सुकृतं सम्यक्कृतमित्येवं वक्ष्यन्ति ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ तवापीति ॥ सुधीवस्येव तवापि प्रियं राज्याभिषेकलक्षणं मया कार्यं कर्तव्यं हियतस्त्वत्प्रभावान्मया जितं ॥ तस्मादवश्यं क्षमं अभिषेकसंपादनयोग्यं यत्कृत्यं प्रेतनिर्हारलक्षणं तन्मया त्वं वाच्यः ॥ ९७ ॥ यद्यप्ययं त्वदुक्तदोषवान् तथापि गुणबाहुल्यात्संस्कार्य एवेत्याह ॥ अधर्मेत्यादि ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ त्वच्छत्रुत्वादसंस्कार्य इति चेत्तत्राह ॥ मरणांतानीति ॥ नः

तमुवाच ततो धीमान् विभीषण इदं वचः ॥ विमृश्य बुद्ध्या प्रश्रितं धर्मार्थसहितं हितं ॥ ९२ ॥ त्यक्तधर्मब्रतं क्रूरं नृशंसमनृतं तथा ॥ नाहमर्हामि संस्कृतं परदाराभिर्मर्शनं ॥ ९३ ॥ भ्रातरूपो हि मे शत्रुरेष सर्वाहितेरतः ॥ रावणो नार्हते पूजां पूज्योऽपि गुरुगौरवात् ॥ ९४ ॥ नृशंस इति माराम वक्ष्यन्ति मनुजा भुवि ॥ श्रुत्वा तस्या गुणान्सर्वे वक्ष्यन्ति सुकृतं पुनः ॥ ९५ ॥ तच्छ्रुत्वा परमप्रीतो रामो धर्मभृतां वरः ॥ विभीषणमुवाचेदं वाक्यं ज्ञं वाक्यकोविदः ॥ ९६ ॥ तवापि मे प्रियं कार्यं त्वत्प्रभावान्मया जितं ॥ अवश्यं तु क्षमं वाच्यो मया त्वं राक्षसेश्वर ॥ ९७ ॥ अधर्मानृतसंयुक्तः कामं त्वेष निशाचरः ॥ तेजस्वी बलवान् दूरः संग्रामेषु च नित्यशः ॥ ९८ ॥ शतक्रतुमुखैर्देवैः श्रूयते न पराजितः ॥ महात्मा बलसंपन्नो रावणो लोकरावणः ॥ ९९ ॥ मरणांतानि वैराणि निर्वर्तनः प्रयोजनं ॥ क्रियतामस्य संस्कारो ममाप्येष यथा तव ॥ १०० ॥

सात्विकानामस्माकं प्रयोजनं वैरनिर्यातनरूपं निर्वर्तनं संपन्नमतः परं न वैरप्रयोजनमस्ति ॥ यदेवमतोऽस्य संस्कारः क्रियतामिति ॥ एष यथा तव भ्राता संस्कारादिना तवानुयायः तथा ममाप्यनुयाय एव ॥ चतुर्विधमुक्तिष्वेकापि मास्य तदुक्तं विष्णुपुराणे ॥ हिरण्यकशिपोर्विष्णुरयमित्येवं न मनस्य भूत् ॥ दशाननत्वेऽपि अनंगप्रराधीनतया जानकीसमासक्तचेतसो दाशरथिरूपदर्शनमेवासीत् ॥ नायमच्युत इत्यासक्तिर्विषयतोऽतः करणस्य मानुषबुद्धिरेव केवलमभूदिति ॥ अतएव रावणकुंभकर्णयोः शिशुपालदंतवक्ररूपेण जन्मश्रूयते ॥ न हि भगवत्सालोक्यं प्राप्तयोरपि जन्म भवति किंतु ब्रह्मणा सह मुक्तिरेवेति सिद्धांतः ॥ १०० ॥